

«Ο Γύρος του Κόσμου: Το Μουσικό Ταξίδι των Παιδιών» Εκπαιδευτική παρέμβαση για την γνωριμία διάφορων μουσικών παραδόσεων μέσα από τις πέντε αισθήσεις

Μαυροπούλου Εμμανουέλα

Εκπαιδευτικός ΠΕ70
mavremma@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει αναλυτικά τη θεωρητική τεκμηρίωση, το σχεδιασμό, την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης για τη γνωριμία διάφορων μουσικών παραδόσεων μέσα από τις πέντε αισθήσεις. Στην εν λόγω εκπαιδευτική παρέμβαση συμμετείχαν 19 μαθητές της Γ' τάξης του 12ου Δημοτικού Σχολείου Ηλιούπολης.

Ενδεικτικά, στα πλαίσια της εκπαιδευτικής παρέμβασης: Οι μαθητές άκουγαν τη μουσική του κάθε πολιτισμού κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, αναζητούσαν πληροφορίες για οποιοδήποτε θέμα τους ενδιέφερε σχετικά με τον υπό μελέτη πολιτισμό, κάθε εβδομάδα «ταξίδευαν» και σε ένα διαφορετικό πολιτισμό, οι μαθητές δημιούργησαν πρωτότυπα τραγούδια, βιβλία και άλλες ψηφιακές δημιουργίες βασισμένες στον κάθε πολιτισμό και δημιουργήθηκε ένα ιστολόγιο (<http://ogurostoukosmou.wordpress.com>), όπου αναρτήθηκαν όλα τα στάδια του προγράμματος, συνοδευόμενα από το αντίστοιχο υλικό και τις δημιουργίες των μαθητών.

Τα αποτελέσματα από την πραγματοποίηση της εν λόγω εκπαιδευτικής παρέμβασης ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικά για μελλοντικές και ανάλογες δράσεις. Ιδιαίτερα, η ενασχόληση των μαθητών με τη μουσική και τη δημιουργία τραγουδιών τους ξάφνιασε με ευχάριστο τρόπο. Μέσα από αυτή τους την ενασχόληση οι μαθητές κινητοποιήθηκαν ώστε να δομήσουν οι ίδιοι τη μάθησή τους, παρατηρήθηκε αύξηση της φαντασίας τους η οποία επεκτάθηκε και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα και τους δόθηκε η δυνατότητα να εκφράσουν τα συναισθήματα αλλά και τη δημιουργικότητά τους.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: ΤΠΕ, μουσική, εκπαιδευτική παρέμβαση

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ REGGIO EMILIA

Η προσέγγιση Reggio Emilia με δυο λόγια μπορεί να περιγραφεί ως ένα μοντέλο εκπαίδευσης στο οποίο οι νοητικές, οι συναισθηματικές, οι κοινωνικές και οι ηθικές δυνατότητες του παιδιού, καλλιεργούνται μέσα από πολλούς και δημιουργικούς τρόπους έκφρασης.

Βασική πεποίθηση της προσέγγισης Reggio Emilia, βάσει της οποίας κατασκευάζεται η εικόνα του παιδιού, είναι ότι το παιδί έχει δικαιώματα (Malaguzzi, 1993α, Rinaldi, 1993). Η έννοια του παιδιού που έχει δικαιώματα προϋποθέτει ένα παιδί πρωταγωνιστή, καταλαμβάνοντας ενεργό ρόλο στην εκπαίδευση και τη μάθησή του.

Επιπλέον, υποστηρίζεται ότι τα παιδιά αναπτύσσονται πνευματικά μέσω της χρήσης συμβολικών αναπαραστάσεων, συμπεριλαμβανομένων λέξεων, κινήσεων, ζωγραφικής, κατασκευών, γλυπτικής, κολάζ, θεατρικού παιχνιδιού, μουσικής και με την συμμετοχή όλων των αισθήσεών τους. Αυτές οι πολλαπλές μορφές αναπαράστασης έχουν γίνει γνωστές ως «οι χίλιες γλώσσες των παιδιών» Malaguzzi (1993β).

Εφόσον το παιδί θεωρείται ενεργός πρωταγωνιστής της μάθησής του, ο δάσκαλος αναλαμβάνει το ρόλο του συνεργάτη και συμμαθητή (Edwards, 1993). Σύμφωνα με την C. Edwards (1993), ο ρόλος του δασκάλου «επικεντρώνεται στη πρόκληση περιπτώσεων ανακάλυψης μέσα από ένα είδος προειδοποίησης, εμπνευσμένης διευκόλυνσης και τόνωσης του διαλόγου των παιδιών, συμμετοχής, και συν-κατασκευής της γνώσης».

Ένα άλλο στοιχείο της εν λόγω προσέγγισης είναι ότι δεν προϋποθέτει προγραμματισμένα προγράμματα σπουδών ή πρότυπα τα οποία να δηλώνουν τι είναι προς εκμάθηση (Malaguzzi, 1993β, Rinaldi, 1993). Αντιθέτως, εναπόκειται στα παιδιά, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και μεταξύ τους, να καθορίσουν την πορεία της μάθησής τους (Malaguzzi, 1993β).

Τέλος, η γνώση δεν θεωρείται ένας στατικός κατάλογος δεξιοτήτων και γεγονότων που πρέπει να διαβιβαστούν από τους ενήλικες στο παιδί. Αντίθετα, η γνώση γίνεται αντιληπτή ως δυναμική που έχει κατασκευαστεί στο πλαίσιο των σχέσεων των παιδιών και του παιδιού με τον ενήλικα (Malaguzzi, 1993α, Rinaldi, 1993).

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το project «Ο Γύρος του Κόσμου: Το Μουσικό Ταξίδι των Παιδιών» σχεδιάστηκε και πραγματοποιήθηκε στο 12ο Δημοτικό Σχολείο Ηλιούπολης του νομού Αττικής κατά τη σχολική χρονιά 2012-13. Πιο συγκεκριμένα συμμετείχαν οι 19 μαθητές, 11 αγόρια και 8 κορίτσια της Γ' (1) τάξης του 12ου Δημοτικού Σχολείου Ηλιούπολης.

Χρειάζεται, να επισημανθεί ότι το 12ο Δημοτικό Σχολείο Ηλιούπολης ανήκει στα 960 σχολεία με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (Ε.Α.Ε.Π.) και λειτουργεί βάσει των Νέων Πιλοτικών Προγραμμάτων Σπουδών. Οι μαθητές του διδάσκονται, ως ξεχωριστό μάθημα την Πληροφορική από την πρώτη μέχρι και την τελευταία τάξη του δημοτικού. Ένας από τους βασικούς άξονες του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών του μαθήματος «Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών» είναι η εξοικείωση των μαθητών με τους υπολογιστές στοχεύοντας στη συνεχή ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων και στην επάρκεια χειρισμού των σύγχρονων περιβαλλόντων των Τ.Π.Ε. Επιπρόσθετα, άξονας μαθησιακού στόχου για τη Γ' Τάξη αποτελεί και η δημιουργία και έκφραση με τη χρήση πολυμέσων, καθιστώντας έτσι το εκπαιδευτικό σενάριο συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.).

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική παρέμβαση εκτιμήθηκε ότι θα διαρκέσει πέντε εβδομάδες, με κάθε εβδομάδα να είναι αφιερωμένη και σε ένα διαφορετικό πολιτισμό. Πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τον αρχικό σχεδιασμό της παρέμβασης είχαν προγραμματιστεί κάποιες εκπαιδευτικές επισκέψεις εκτός του σχολικού ωραρίου (πέντε συνεχόμενες Κυριακές), αλλά λόγω οργανωτικών προβλημάτων δεν πραγματοποιήθηκαν.

ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΙ

Ο γενικός σκοπός της καινοτόμου εκπαιδευτικής παρέμβασης είναι να αποκτήσουν οι μαθητές τις πρώτες τους γνώσεις για πέντε διαφορετικούς πολιτισμούς μέσω της μουσικής, και ιδιαίτερα χρησιμοποιώντας τις πέντε τους αισθήσεις.

Επιπρόσθετα, ο γενικός σκοπός της παρέμβασης εμπλουτίζεται και με επιμέρους στόχους, οι οποίοι καλύπτουν ολόπλευρα τις πτυχές της καινοτόμου εκπαιδευτικής παρέμβασης στους τέσσερις επιμέρους άξονες:

A) Γνωρίζοντας και κατανοώντας

- Να γνωρίσουν την μουσική των χωρών.
- Να μάθουν τη κουλτούρα, τα ήθη και τα έθιμα των χωρών
- Να αναπτύξουν ικανότητες ανεύρεσης πληροφοριών από διάφορες πηγές
- Να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με προγράμματα ψηφιακής τεχνολογίας, όπως το Songsmith, το Deep Zoom Composer και το AutoCollage.

B) Διερευνώντας και εντοπίζοντας

- Να διερευνήσουν και να εντοπίσουν αυτόνομα πληροφορίες που τους ενδιαφέρουν σχετικές με τις χώρες όπου θα ταξιδέψουν.
- Να διερευνήσουν και να αναπτύξουν μια διαφορετική, ολιστική προσέγγιση της μουσικής και της χρήσης των ψηφιακών μέσων με χαρακτηριστικά την κριτική σκέψη, την έρευνα, την ενεργό συμμετοχή και την ανάληψη προσωπικής ευθύνης και δράσης.

Γ) Επικοινωνώντας

- Να συνεργαστούν αρμονικά σε προφορικό και γραπτό επίπεδο.
- Να αλληλεπιδράσουν παραγωγικά στις ομάδες τους.
- Να δημιουργήσουν πρωτότυπα ποιήματα και αφού μελοποιηθούν να τα κοινοποιήσουν στην ολομέλεια της τάξης τους

Δ) Συνδέοντας με τη ζωή

- Να αντλήσουν αισθητική απόλαυση από την ενασχόλησή τους με τη μουσική.
- Να δημιουργηθεί μια ψηφιακή πλατφόρμα (blog) για να κοινοποιήσουν τις δημιουργίες τους αλλά και στιγμιότυπα από τις δραστηριότητες του project.

ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Το σχέδιο διδασκαλίας πραγματοποιήθηκε χρησιμοποιώντας ψηφιακές τεχνολογίες, ομαδικές δραστηριότητες και βιωματικές τεχνικές μάθησης (παιχνίδι ρόλων). Διαθεματικά συνδέεται με το μάθημα της Μουσικής, της Γλώσσας (παραγωγή γραπτού λόγου, παραγωγή ποιημάτων), της Αισθητικής Αγωγής (ζωγραφική), Θεατρικής Αγωγής (παιχνίδι ρόλων), της Φυσικής Αγωγής (τοπικά αθλήματα και παιχνίδια των χωρών), της Μελέτης Περιβάλλοντος (γνωριμία με την αρχαία Ελλάδα), της Ιστορίας (ελληνική μυθολογία), της Σχολικής και Κοινωνικής Ζωής και της Πληροφορικής (χρήση διάφορων ψηφιακών εφαρμογών). Τέλος, οι στόχοι που θέτονται προς επίτευξη είναι σαφώς καθορισμένοι και συνδεδεμένοι με τις δραστηριότητες του σχεδίου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Όπως αναφέρθηκε, βασικός σκοπός της εκπαιδευτικής παρέμβασης είναι η γνωριμία των μαθητών με πέντε διαφορετικούς πολιτισμούς μέσα από τις πέντε τους αισθήσεις, με βασικό άξονα τη παραδοσιακή μουσική των πολιτισμών αυτών.

Η εκπαιδευτική παρέμβαση δεν ήταν ρητά δομημένη. Ο αρχικός σχεδιασμός περιελάμβανε μόνο δραστηριότητες ώστε να συνδεθούν με τις πέντε αισθήσεις (πχ. μουσική, φαγητό, χορό, εικόνες κτλ.). Οι μαθητές ήταν εκείνοι που οδήγησαν και καθοδήγησαν την εκπαιδευτική παρέμβαση.

Συγκεκριμένα, από την εκπαιδευτικό είχε προγραμματιστεί η παρέμβαση να έχει την ακόλουθη δομή:

1. Άκουσμα τοπικής μουσικής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων
2. Ταξίδι στον πολιτισμό κάθε Παρασκευή
3. Παραγωγή πρωτότυπου τραγουδιού και βιβλίου βασισμένο στον κάθε πολιτισμό
4. Δημιουργία ιστολογίου (<http://ogurostoukosmou.wordpress.com/>)

Λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος των μαθητών και της ελευθερίας που τους δόθηκε να δομήσουν οι ίδιοι τη μάθησή τους, οι δραστηριότητες αυξήθηκαν. Έτσι, εκτός από τα τραγούδια, οι μαθητές δημιούργησαν ζωγραφιές, κατασκευές, έμαθαν τις γλώσσες των πολιτισμών (πχ. ιαπωνικά, ισπανικά κτλ.), δημιούργησαν κολάζ, έφτιαξαν τα δικά τους βιβλία αφιερωμένα στον κάθε πολιτισμό.

Συγκεκριμένα, επιλέχθηκαν ο ιαπωνικός, ο αργεντίνικος, ο αφρικάνικος, ο χαβανέζικος και ο ελληνικός πολιτισμός. Οι λόγοι που οδήγησαν στις παραπάνω επιλογές ήταν κυρίως η ποικιλομορφία και η διαφορετικότητα που παρουσιάζουν οι πολιτισμοί αυτοί. Η Ελλάδα επιλέχθηκε για την εμβάθυνση των μαθητών σε παραδοσιακά και κλασικά μουσικά ακούσματα της ίδιας τους της χώρας μια και όπως διαπιστώθηκε οι μαθητές είχαν ελάχιστες γνώσεις σχετικά με αυτά.

Κάθε εβδομάδα ήταν αφιερωμένη σε έναν πολιτισμό. Συγκεκριμένα, από τη Δευτέρα μέχρι και τη Πέμπτη κατά τη διάρκεια όλων των μαθημάτων ακουγόταν στη τάξη μουσική από τον υπό μελέτη πολιτισμό. Στη διάρκεια αυτών των ημερών οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να αναζητήσουν πληροφορίες για οποιοδήποτε θέμα τους ενδιέφερε (πχ. για τη τοπική κουζίνα, τα αθλήματα, τα παιχνίδια κτλ.). Κάθε Παρασκευή πραγματοποιούνταν το ταξίδι στην ανάλογη χώρα. Χρησιμοποιώντας τα εισιτήρια και τα διαβατήριά τους, οι μαθητές μεταφέρονταν στην αίθουσα εκδηλώσεων όπου και ξεκινούσε το ταξίδι.

Αρχικά, ένας ένας, οι μαθητές παρουσίαζαν τις πληροφορίες που είχαν βρει στην ολομέλεια της τάξης και στη συνέχεια ξεκινούσε μια επιπλέον εμβάθυνση σχετικά με τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας οι μαθητές έπρεπε να δημιουργήσουν ένα μικρό πρωτότυπο ποίημα το οποίο ηχογραφούνταν και μελοποιούνταν.

Τέλος, όλες οι πληροφορίες συγκεντρώνονταν και αναρτούνταν στο ιστολόγιο της εκπαιδευτικής παρέμβασης, ώστε να ενημερωθούν οι γονείς για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων, να δουν οι μαθητές τα αποτελέσματα των εργασιών τους αλλά και για να έχουν τη δυνατότητα να «κατεβάσουν» τις ψηφιακές τους δημιουργίες.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Κάθε μαθητής είχε το προσωπικό του διαβατήριο και εισιτήριο. Στα διαβατήρια τοποθετούνταν σφραγίδες και γραμματόσημα από τη κάθε χώρα, ενώ τα εισιτήρια συμπληρώνονταν με τα στοιχεία του ταξιδιού (πχ ώρα και ημερομηνία, χώρα άφιξης, ονοματεπώνυμο επιβάτη κτλ.). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι μαθητές στην επιλογή «Όνομα Πτήσης» επέλεξαν ονόματα εμπνευσμένα από τον υπό μελέτη πολιτισμό. Λόγου χάρη στην Ελλάδα επιλέχθηκαν ονόματα όπως Θησέας, Ηρακλής, Όλυμπος, στην Αφρική Νείλος, Φαραώ, στην Αργεντινή Ταγκό, Μέσι κ.α.

ΙΑΠΩΝΙΑ

Πρώτος σταθμός της εκπαιδευτικής παρέμβασης ήταν η Ιαπωνία. Αρχικά, οι μαθητές παρουσίασαν τις πληροφορίες που είχαν αναζητήσει σχετικά με τη χώρα. Στη συνέχεια, και με τη βοήθεια του λογισμικού google earth μεταφερθήκαμε στο Τόκιο καθώς και στο βουνό Φούτζι.

Ακούσαμε ιαπωνέζικη μουσική και μελετήσαμε τα ιαπωνέζικα μουσικά όργανα. Παρακολούθησαμε βίντεο για την εκμάθηση της ιαπωνέζικης γλώσσας και οι μαθητές –με δική τους πρωτοβουλία– σημείωσαν κάποιες από τις εκφράσεις ώστε να τις χρησιμοποιήσουν στη παραγωγή των ποιημάτων τους.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι, σε προηγούμενα μαθήματα της Γλώσσας, οι μαθητές είχαν διδαχθεί τον τρόπο δημιουργίας ιαπωνέζικων ποιημάτων, των χαϊκού. Το γεγονός αυτό αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμο μια και οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με τη παραγωγή χαϊκού, η οποία και ακολούθησε. Τα χαϊκού ηχογραφήθηκαν και με τη βοήθεια μουσικού μελοποιήθηκαν. Έπειτα, οι μαθητές χόρεψαν ακολουθώντας τις χορευτικές ικανότητες του super Mario και είδαν αποσπάσματα ιαπωνικών θεατρικών παραστάσεων. Ακολούθησε η ανάγνωση τοπικών παραμυθιών και μια ολιγόλεπτη συζήτηση σχετικά με αυτά. Στη συνέχεια οι μαθητές κατασκεύασαν οριγκάμι και ιαπωνέζικα φαναράκια.

Γεύτηκαν σούσι και τσάι παρακολουθώντας συγχρόνως τη ταινία «Astro Boy». Έμαθαν πώς κατασκευάζονται το ιαπωνέζικα κόμικς. Δημιούργησαν κολάζ με εικόνες από ιαπωνέζικα αντικείμενα. Ζωγράφισαν εμπνευσμένοι από το μάθημα. Δημιούργησαν glogster και διαδραστικό κολάζ. Έγραψαν εκθέσεις για τον super Mario. Τέλος, δημιούργησαν το βιβλίο της Ιαπωνίας, το οποίο περιελάμβανε τις πληροφορίες που είχαν συλλέξει οι μαθητές καθώς και το παραγόμενο εκπαιδευτικό υλικό.

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Κατά τη δεύτερη εβδομάδα της εκπαιδευτικής παρέμβασης παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές ήταν περισσότερο εξοικειωμένοι και προετοιμασμένοι. Ανυπομονούσαν για το μουσικό τους ταξίδι, όπως και τη πρώτη εβδομάδα, και αν και είχαν αγωνία σχετικά με αυτό δεν τους προκάλεσε άγχος.

Το ταξίδι ξεκίνησε με τη παρουσίαση των αναζητήσεων των μαθητών στην ολομέλεια της τάξης. Ακολούθησε εικονική βόλτα στη πρωτεύουσα της χώρας. Οι μαθητές άκουσαν τα τοπικά μουσικά όργανα καθώς και τοπική μουσική. Έμαθαν βασικές εκφράσεις στα ισπανικά. Παρακολούθησαν στιγμιότυπα ποδοσφαιρικών αγώνων της εθνικής ομάδας της Αργεντινής. Έμαθαν να χορεύουν ταγκό. Διάβασαν αργεντίνικα παραμύθια. Δημιούργησαν ποιήματα βασισμένα στον εν λόγω πολιτισμό, τα οποία στη συνέχεια μελοποιήθηκαν.

Στη παραγωγή γραπτού λόγου έγραψαν για έναν ποδοσφαιρικό αγώνα. Έφτιαξαν μαριονέτες- ποδοσφαιριστές και ζωγράφισαν με θέμα το ποδόσφαιρο. Στην ώρα του μαθήματος της Γυμναστικής οι μαθητές, έμαθαν για τους βασικούς κανόνες του ποδοσφαίρου και έπαιξαν ποδόσφαιρο. Από τότε και μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς τα τελευταία 10 λεπτά του συγκεκριμένου μαθήματος αφιερώθηκαν στη προπόνηση ποδοσφαίρου.

Επιπλέον, οι μαθητές έπαιξαν ψηφιακά παιχνίδια ποδοσφαίρου, έφτιαξαν ψηφιακά κολάζ και διαδραστικά κολάζ με εικόνες που είχαν αναζητήσει για την Αργεντινή και τέλος δημιούργησαν το βιβλίο της Αργεντινής.

ΑΦΡΙΚΗ

Η τρίτη εβδομάδα της εκπαιδευτικής παρέμβασης ήταν αφιερωμένη στην γνωριμία με την Αφρική. Οι μαθητές βρήκαν πληροφορίες και πλούσιο φωτογραφικό υλικό για την Αφρική, το οποίο και παρουσίασαν στους συμμαθητές τους.

Περιηγήθηκαν εικονικά στην έρημο Σαχάρα και στον ποταμό Νείλο. Άκουσαν και είδαν βίντεο με αφρικάνικα μουσικά όργανα και αφρικάνικη μουσική. Έμαθαν βασικές εκφράσεις στην αφρικανική γλώσσα, διάβασαν αφρικάνικα παραμύθια, είδαν ταινίες για την Αφρική, κυρίως για την τοπική πανίδα. Έπαιξαν ψηφιακά παιχνίδια με θέμα το αφρικανικό σαφάρι, γεύτηκαν αιθιοπικό φαγητό, έφτιαξαν ψηφιακά κολάζ και διαδραστικά κολάζ. Έφτιαξαν τα δικά τους αφρικάνικα μουσικά όργανα, τα οποία χρησιμοποίησαν για να δημιουργήσουν δικές τους μουσικές συνθέσεις και ζωγράφισαν αφρικάνικες μάσκες. Στην ώρα του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής μιμήθηκαν φωνές ζώων και αφού ηχογραφήθηκαν δημιουργήθηκε ένα βίντεο με αυτές. Στη παραγωγή γραπτού λόγου δημιούργησαν σχηματοιστορίες. Σε αυτή τη δραστηριότητα βοήθησε το μάθημα της Γλώσσας όπου είχαν διδαχθεί τα σχηματοποιήματα, και επηρεασμένοι από αυτά δημιούργησαν σχηματοιστορίες με θέμα την Αφρική. Τέλος, δημιούργησαν το βιβλίο της Αφρικής.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, αν και είχε προγραμματιστεί η μελέτη της Αφρικής να διαρκέσει μια εβδομάδα τελικά διήρκεσε δυο. Ο λόγος ήταν κυρίως η κατασκευή των μουσικών οργάνων που απαιτήσε παραπάνω από το αναμενόμενο χρόνο.

ΧΑΒΑΗ

Η επόμενη εβδομάδα ήταν αφιερωμένη στη μελέτη της χαβανέζικης κουλτούρας. Όπως έγινε και στα προηγούμενα «ταξίδια», οι μαθητές περιηγήθηκαν εικονικά στη Χαβάη, άκουσαν χαβανέζικη μουσική και έμαθαν πώς παίζονται τα χαβανέζικα μουσικά όργανα. Έμαθαν το χαβανέζικο αλφάβητο, αναζήτησαν πληροφορίες για το σερφινγκ και έπαιξαν ανάλογα ψηφιακά παιχνίδια. Δοκίμασαν χαβανέζικο ρύζι και έμαθαν να χορεύουν hula. Δημιούργησαν ποιήματα εμπνευσμένα από τη Χαβάη, τα οποία εν συνεχεία μελοποιήθηκαν. Έφτιαξαν χαβανέζικα κολιέ και άλλες κατασκευές. Δημιούργησαν κολάζ και διαδραστικό κολάζ και τέλος, έφτιαξαν το δικό τους βιβλίο της Χαβάης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη μελέτη του συγκεκριμένου πολιτισμού δεν πραγματοποιήθηκαν πολλές δραστηριότητες λόγω πίεσης χρόνου μια και η σχολική χρονιά έφτανε στο τέλος της.

ΕΛΛΑΔΑ

Τελικός προορισμός της εκπαιδευτικής παρέμβασης ήταν η Ελλάδα. Οι μαθητές αναζήτησαν πληροφορίες για την αρχαία Ελλάδα και για τον τόπο καταγωγής τους και τις παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης. Βρήκαν ελληνικές συνταγές μαγειρικής, τις εκτέλεσαν στο σπίτι και στη συνέχεια τις έφεραν στο σχολείο. Άκουσαν ελληνική μουσική και έμαθαν τα ελληνικά μουσικά όργανα. Γνώριζαν ήδη (από το μάθημα της Ιστορίας και της Μελέτης Περιβάλλοντος) για την ελληνική μυθολογία και για τις συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων. Έμαθαν το αρχαιοελληνικό αλφάβητο, αρχαιοελληνικές λέξεις και για τα αρχαιοελληνικά παιδικά παιχνίδια, τα οποία έπαιζαν στις ώρες του διαλείμματος. Διάβασαν μύθους του Αισώπου. Περιηγήθηκαν εικονικά στη σύγχρονη αλλά και στην αρχαία Ελλάδα. Ζωγράφισαν και έκαναν κατασκευές. Έφτιαξαν ψηφιακά κολάζ και διαδραστικά κολάζ. Έπαιξαν ψηφιακά παιχνίδια. Στη παραγωγή γραπτού λόγου δημιούργησαν παραμυθοσαλάτες, συνδέοντας μεταξύ τους αρχαιοελληνικούς μύθους. Δημιούργησαν τα δικά τους ποιήματα -με θέμα το

καλοκαίρι-, τα οποία μελοποίησαν οι ίδιοι. Τελικά, έφτιαξαν το δικό τους βιβλίο για την Ελλάδα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η αξιολόγηση της εκπαιδευτικής παρέμβασης δεν πραγματοποιήθηκε με συμβατικούς τρόπους. Θεωρήθηκε επιτυχής η διεξαγωγή της λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος των μαθητών γι' αυτή και της προσπάθειας που κατέβαλαν οι μαθητές για την ολοκλήρωσή της. Επίσης, όλοι οι μαθητές εξέφρασαν την επιθυμία συνέχισης της εκπαιδευτικής παρέμβασης και την επόμενη σχολική χρονιά, προτείνοντας μάλιστα και δικούς τους προορισμούς.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι κατά τη πρώτη εβδομάδα, οι περισσότεροι μαθητές παρουσίασαν άγχος και νευρικότητα. Η πρωτοτυπία της παρέμβασης, η ελευθερία που τους δόθηκε καθώς και η έλλειψη αξιολόγησης ήταν οι κύριοι λόγοι. Οι μαθητές δεν είχαν ξαναδιδαχθεί κάτι ανάλογο ή με ανάλογη μεθοδολογία, έτσι και είχαν αυξημένες απορίες σχετικά με τη παρέμβαση. Ιδιαίτερα τους έκανε εντύπωση ότι ακουγόταν μουσική κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Έλεγαν «αυτό δεν κάνει!», «δεν είναι σωστό!», «δεν έχουμε μουσική τώρα!», απόψεις που κατά τις επόμενες εβδομάδες διαλύθηκαν. Επιπλέον, για την αναζήτηση των πληροφοριών οι μόνες οδηγίες που τους δόθηκαν ήταν να αναζητήσουν οτιδήποτε θα ήθελαν να μάθουν στο διαδίκτυο, σε βιβλία ή εγκυκλοπαίδειες. Κάποιοι από τους μαθητές δυσκολεύτηκαν, όπως ανέφεραν, δεν ήξεραν τι ήθελαν να μάθουν. Για δική τους διευκόλυνση λοιπόν, έγινε μια συζήτηση σχετικά με τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να βρουν και τις πηγές από όπου θα μπορούσαν να αναζητήσουν έγκυρες πληροφορίες. Τέλος, όλοι οι μαθητές αναρωτήθηκαν αν θα γράψουνε τεστ και σε πιο μάθημα θα είναι. Δεν μπορούσαν να κατανοήσουν ότι η αξιολόγησή τους θα πραγματοποιηθεί από τη συνολική τους προσπάθεια, δηλαδή τη παραγωγή των τραγουδιών, την αναζήτηση πληροφοριών, τη δημιουργία κατασκευών, τη παραγωγή γραπτού λόγου κ.α.

Επιπλέον, κάποιοι από τους μαθητές συνέχισαν την ενασχόλησή τους με διεθνείς πολιτισμούς στο σπίτι, με τις οικογένειές τους. Ιδιαίτερα, η ενασχόληση των μαθητών με τη μουσική και τη δημιουργία τραγουδιών τους ξάφνιασε με ευχάριστο τρόπο. Ποτέ στο παρελθόν δεν είχαν ασχοληθεί με κάτι παρόμοιο, γεγονός το οποίο τους χαροποίησε. Παρατηρήθηκε αύξηση της δημιουργικότητας αλλά και της φαντασίας τους, η οποία επεκτάθηκε και στα υπόλοιπα μαθήματα, κυρίως στη παραγωγή γραπτού λόγου.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι μαθητές στις μεταξύ τους συζητήσεις χρησιμοποιούσαν εκφράσεις που είχαν μάθει. Για παράδειγμα, όταν ήθελαν να χαιρετήσουν ένα συμμαθητή τους χρησιμοποιούσαν την ιαπωνέζικη έκφραση και ο συμμαθητής τους μπορεί να απαντούσε στα ιαπωνέζικα ή στα ισπανικά.

Τέλος, πριν την έναρξη της παρέμβασης σχεδόν κανένας από τους μαθητές δεν τραγουδούσε, ενώ μετά, ακούγονταν συνεχώς τραγούδια διάφορων πολιτισμών. Το γεγονός αυτό παρατηρήθηκε και από τους γονείς των μαθητών, μια και συνέχιζαν να τραγουδούν και στο σπίτι.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τις ΤΠΕ στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2011, Ανακτήθηκε στις 9/2/2014 από τη διεύθυνση

<http://primedu->

tpe.sch.gr/images/mydata/mathima_tpe/tpe_prosxoliki_prwtobathmia.pdf

Edwards, C. (1993). Partner, nurturer, and guide: The roles of the Reggio teacher in action. In C. Edwards, L. Gandini, & G. Forman (Eds.), *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach to early childhood education*. Norwood, NJ: Ablex.

Malaguzzi, L. (1993a). For an education based on relationships. *Young Children*, 49

Malaguzzi, L. (1993β). History, ideas, and basic philosophy. In C. Edwards, L. Gandini, & G. Forman (Eds.), *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach to early childhood education*. Norwood, NJ: Ablex.

Rinaldi, C. (1993). The emergent curriculum and social constructivism. In C. Edwards, L. Gandini, & G. Forman (Eds.), *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach to early childhood education*. Norwood, NJ: Ablex.